

[Time:3.00 Hrs.]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Question first is Compulsory. 4. Use of map / stencils is permitted. 5. Draw maps and diagrams wherever necessary.	

Q.1	A.	Prepare a multiple line graph based on the following information. Enrolment of student 2018-2022 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th><th>Science</th><th>Arts</th><th>Commerce</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td><td>1800</td><td>3750</td><td>4350</td></tr> <tr> <td>2020</td><td>2300</td><td>4150</td><td>5250</td></tr> <tr> <td>2022</td><td>3000</td><td>4500</td><td>5550</td></tr> </tbody> </table>	Year	Science	Arts	Commerce	2018	1800	3750	4350	2020	2300	4150	5250	2022	3000	4500	5550	10
Year	Science	Arts	Commerce																
2018	1800	3750	4350																
2020	2300	4150	5250																
2022	3000	4500	5550																
	B.	Mark the following in the outline map of Maharashtra (Appendix I) 1. Konkan Division 2. Mumbai 3. Area experiencing High rainfall 4. Nagpur district 5. Krishna River	10																
Q.2		What are the major relief features of Maharashtra? OR Explain the drainage system of Maharashtra.	20																
Q.3		Explain in detail the natural vegetation of Maharashtra. OR What are the different methods of soil conservation used in Maharashtra?	20																
Q.4		What are the different problems of Agriculture in Maharashtra? OR What are the challenges of fishing in Maharashtra?	20																
Q.5		Discuss the recent development in industrial sector in Maharashtra. OR Explain the importance of development of transport and communication in Maharashtra.	20																

[वेळ : ३ तास]		[गुण : १००]	
तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा			
सूचना	१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २. उजवीकडील आकडे पूर्ण गूण दर्शवतात. ३. नकाशा स्टॅन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे. ४. योग्य ठिकाणी सुबक आकृत्या / नकाशा काढा.		

प्र.१.	अ.	खालील माहितीच्या आधारे एकाधिक रेषा आलेख तयार करा (Multiple Line) विद्यार्थी नोंदणी 2018-2022 <table border="1"> <thead> <tr> <th>वर्ष</th><th>विद्यान</th><th>कला</th><th>वाणिज्य</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>२०१८</td><td>१८००</td><td>३७५०</td><td>४३५०</td></tr> <tr> <td>२०२०</td><td>२३००</td><td>४१५०</td><td>५२५०</td></tr> <tr> <td>२०२२</td><td>३०००</td><td>४५००</td><td>५५५०</td></tr> </tbody> </table>	वर्ष	विद्यान	कला	वाणिज्य	२०१८	१८००	३७५०	४३५०	२०२०	२३००	४१५०	५२५०	२०२२	३०००	४५००	५५५०	१०
वर्ष	विद्यान	कला	वाणिज्य																
२०१८	१८००	३७५०	४३५०																
२०२०	२३००	४१५०	५२५०																
२०२२	३०००	४५००	५५५०																
	ब.	तुम्हाला दिलेल्या महाराष्ट्राच्या नकाशात खालील गोष्टी स्थाने वा प्रदेश दाखवा (परिशिष्ठ १) १. कोकण विभाग २. मुंबई ३. खूप जास्त पावसाचा प्रदेश ४. नागपुर जिल्हा ५. कृष्णा नदी	१०																
प्र.२		महाराष्ट्राचे मुख्य प्राकृतिक घटक कोणते आहेत त्याची चर्चा करा. किंवा महाराष्ट्रातील प्रमुख नद्यांच्या खोऱ्याविषयी विस्ताराने लिहा.	२०																
प्र.३		महाराष्ट्रातील नैसर्गिक वनस्पतींचे तपशीलवार वर्णन करा. किंवा महाराष्ट्रात मृदा संवर्धनाच्या कोणत्या पद्धती वापरल्या जातात.	२०																
प्र.४		महाराष्ट्रातील शेतीच्या विविध समस्या काय आहेत ते स्पष्ट करा. किंवा महाराष्ट्रात मासेमारीची क्षेत्रातील काय आव्हाने आहेत ते विषद करा.	२०																
प्र.५		महाराष्ट्रातील औद्योगिक क्षेत्रातील अलीकडच्या विकासाची चर्चा करा किंवा महाराष्ट्रातील वाहतूक आणि दळणवळण विकासाचे महत्त्व स्पष्ट करा	२०																

परिशिष्ट 1 / Appendix 1

